

АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА В БЪЛГАРИЯ

Изм. № 200038 / 26.06.2020 г.

**ДО
ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ**

**ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ЗАМЕСТИК
МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ**

**ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ**

**ЕМИЛ КАРАНИКОЛОВ
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА**

ОТНОСНО: Становище на Американска търговска камара в България Законопроект за изменение на Закона за данък върху добавената стойност от 10.06.2020 г., обнародван в Държавен вестник, брой 55 от 2020 г.

гр. София, 26.06.2020 г.

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОРИСОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОНЧЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГОРАНОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАРАНИКОЛОВ,**

Обръщам се към Вас от името на Борда на директорите на Американска търговска камара в Българи във връзка с изменението на Закона за данък върху добавената стойност („ЗДДС“), с които се разширява обхватът на диференцираната ставка по ДДС от 9% („Законопроект“). От името на нашите близо 350 члена – американски, български и мултинационални компании - бихме искали да изразим следната позиция.

АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА В БЪЛГАРИЯ

Намираме, че предложените диференцирани ставки по ДДС сами по себе си биха ощетили значително държавния бюджет, нанасяйки сериозни негативни последици върху данъчната система. Освен пряката загуба на приходи от опита ни от други държави, това ще създаде и изкушения за прекласифициране на продукти, така че да се ползват от намалената ставка. Подобни проблеми съществуват по отношение на акцизните стоки, където дори на ниво Европейски съюз се налага постоянно да се изменят.

Изразяваме и опасението, че в резултат на последваща регулация от страна на администрацията и ще доведе до създаване на съдебна практика, което няма е от полза на бизнес средата и позиционирането на България като привлекателна инвестиционна дестинация.

Американската търговска камара винаги е била на позицията, че за да се подпомогне икономиката – както по време на криза, така и в период на нормално работеща икономика - е необходимо за бизнеса да има сигурност по отношение на данъчните ставки. С приемането на Законопроекта и превръщането му в закон, ние вече сме в ситуация на несигурност в данъчната и правната системи, въпреки заявлението, че това е временна мярка. Ние разбираме необходимостта за подпомагане на бизнеса от страна на държавата, но подобно стимулиране изисква мерки, които са общодостъпни до всички участници и засегнати от възникналата обстановка.

Бихме искали да споделим няколко наши съждения:

1. Обекти на диференцирана ставка по ДДС

Съгласно изменения 3ДДС освен спрямо хотелското настаняване, обхватът на ставката на ДДС от 9% да бъде разширен и в нейния обхват да се включат и доставките на книги (както на физически, така и по електронен път) и ресторантьорски и кетъринг услуги. Определя се и срокът, за който ще се прилага диференцираната ставка по отношение на книгите и ресторантьорските и кетъринг услуги - 15 месеца.

По време на обсъжданията редица бизнес организации изразиха учудване, че това ще доведе до въпроса защо други социално насочени браншове не попадат в обхвата на намалената ставка по ДДС. Намаляването на ДДС за книги, ресторанти и кетъринг вече поражда дискусия сред всички сектори, като фармацевцията, местно производство и земеделие и др. Това предпоставя започването на дебати сред всички индустрии за промяна на данъчната система. Опасяваме се, че подобни действия ще предизвикат ефекта на доминото и ще са пагубни за нашата икономика в опитите ѝ да се справи с последствията от кризата от COVID-19.

АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА В БЪЛГАРИЯ

2. Негативен ефект върху данъчната система

Безспорно въвеждането на диференцирани ставки на ДДС ще има негативно отражение върху данъчната система на Република България. В резултат на намаляването на ДДС от 20% на 9% ще се стигне до загуба на ефективни вноски към бюджета, изразено в позицията на Министерство на финансите. Доставчиците на книги, ресторантьорски и кетъринг услуги ще приспаднат данъчен кредит в пълен размер (20%), а като последваща доставка ще начисляват ДДС в размер на 9%, без това да се отрази като корекция на упражненото право на приспадане на данъчен кредит. Разликата ще остане за сметка на държавния бюджет, за който ДДС е един от основните източници на приходи.

Опасяваме се, че това ще породи възможност впоследствие това да доведе до необходимост от увеличаване на други данъчни ставки, за да се компенсират загубите. Това автоматично ще доведе до негативен ефект сред много по-голям кръг лица и потенциални чуждестранни инвеститори в страната.

От друга страна, получателите по такива доставки ще бъдат ощетени. При досегашни цени на услугите и стоките, въвеждането на 9% ДДС би означавало по-голям марж за доставчиците. А получателите ще могат да приспаднат данъчен кредит от 9 % вместо досегашните 20%, ако използват придобитите стоки или услуги за последваща облагаема доставка, различна от препродажба. (Например негативният ефект ще се наблюдава при адвокатски кантори, счетоводни къщи, лица на свободна професия, инженерни и архитектурни бюра и др., които закупуват специализирана литература, необходима за дейността им.)

3. Допълнителна административна тежест за всички участници и възможни злоупотреби

Известно е, че диференцирането на данъчни ставки води със себе си допълнителна административна тежест. Не са изключени и злоупотреби, насочени към укриване на ДДС и ощетяване на държавния бюджет.

Редица доставчици предлагат и много други стоки и услуги, наред с тези, за които ще прилагат редуцираната ставка. Почти винаги търговията с книги е придружена и с търговия на канцеларски материали, сувенири, бордови игри, офис консумативи и др., които при недобросъвестно третиране биха могли да се прехвърлят с намален ДДС. От друга страна, ако тези търговци са добросъвестни, ще се наложи да бъдат променени софтуерните настройки на продуктите им за фискалните устройства, както и да се обучават служителите им. Горното се отнася и за лицата, предоставящи ресторантьорски услуги и кетъринг услуги, които наред с това биха могли недобросъвестно да предлагат бутилиран алкохол, хранителни стоки и т.н. при намален ДДС.

АМЕРИКАНСКА ТЪРГОВСКА КАМАРА В БЪЛГАРИЯ

4. Стабилност на данъчната система. Предвидимост за инвеститорите. Позициониране на България в ЕС и САЩ.

Единичната промяна на един елемент от Данъчната система на страната, макар и като временна мярка, ще доведе до намаляване на репутацията на Република България като добро място за инвестиции. Сигналите, които настоящи и потенциални инвеститори и работодатели у нас получават, ще засилят притесненията им относно предвидимостта на икономическата и бизнес среда у нас. България досега се е позиционирала като страна с най-ниски преки и косвени данъци в Европейския съюз и със стабилна данъчна система. Последният аргумент е част от предизборната платформа на управляващата партия в голямата коалиция, както и част от Програмата за управление на настоящото правителство. Разбираме обстоятелствата, но приетото изменение на ЗДДС не е преминал през оценка на въздействието и прибързаността за неговото приемане поражда усещане за намаляващо доверие у инвеститорите.

Подобно решение ще доведе до спадане на позицията на България в редица от световно признатите класации за правене на бизнес. Те са важни индикатори, които се разглеждат първостепенно от всяка компания, която реши да изнесе бизнес в друга страна или да създаде нов. Това е особено притеснително поради факта, че от месец април ни е известен стремежът на нашето правителство да позиционира страната ни като привлекателно място за правене на бизнес и да се възползваме от процеса на съкращаване на веригите на доставки, започнал с коронакризата в Китай (т.нар. nearshoring). Заедно с близо 20 от двустранните търговски камари у нас сме в диалог с Агенцията за чуждестранни инвестиции, за да можем да подпомогнем тези усилия и да насочим посланията и детайлния план пред нашите партньори в държавите, в които имаме контакти – в Европейския съюз и Съединените щати.

Въз основа на гореизложеното, предлагаме за преразглеждане на текста за намалена ставка на ДДС, въпреки, че се намираме в навечерието на нейното влизане в сила.

Считаме, че в настоящата обстановка на епидемия от COVID-19 и последиците от нея са засегнати почти всички сектори на бизнеса, като намаляването на ДДС за едни търговци би повдигнало сериозни и множество дискусии от страна на всички останали, за които такива промени не са предвидени. Смятаме, че бизнесът и държавата следва да си партнират и имайки предвид натовареността на администрацията в тази необичайна ситуация, изразяваме готовност да съдействаме с нашия експертен потенциал, както и с материали и добри практики.

С УВАЖЕНИЕ,

**ОЛИВИЕ МАРКЕТ
ПРЕЗИДЕНТ**